

Vargha Balázs: Szeretnél játszani?

Ennek a könyvnek minden játékához személyes közöm van. Sokat közülük még gyerekkoromban játszottunk Kunszentmiklóson. Vagyis ötven-hatvan évvel ezelőtt.

Ez a legutóbbi fél évszázad, a rádiónak, majd a televíziónak a kora nagy pusztítást tett az élő néphagyományban. Régi szokásokat elhagytak, régi népdalokat elfeledtek falusiak.

A gyerekjátékok népköltészetét is kikezdte az idő és a technika. De örömmel fedeztem föl régebbi és újabb játékgyűjteményekben, hogy gyerekkorom játékkincse más vidékeken is megtalálható volt különféle változatokban, s részben még ma is fellelhető.

Gyerekkorom játékainak másik csoportja családi örökség. Ezek egy másik, szintén régi hagyományba kapcsolódnak be. Édesapám, akit az irodalom, a nyelv és a matematika egyformán érdekelt, megtanította hét gyereket azokra a gondolkodtató játékokra, amelyeket ő játszott gyerekkorában, de újakkal is gyarapította ezt a játékkincset.

Néhány évvel ezelőtt még joggal panaszkodtunk, hogy a hazai boltokban nagyon kicsi a választék gondolkodtató játékokból. A kapható társasjátékok nagy része kockadobós játék volt, és lankasztóan egyformák voltak. Azóta megváltozott a helyzet. Matematikai-logikai játékoknak sok változata kapható, s a gyerekek jó hasznukat veszik nemcsak szórakozásban, hanem az iskolai tanulásban is.

De a játékkészletek, amelyek boltban kaphatók, háttérbe szorítják a maguk sikerével, figyelemfelkeltő tarkaságával a szerényebb, főszerelést nem igénylő hagyományos játékokat.

Egy ilyen, főszerelést nem igénylő szójátékot mutatok most be.

Vízből jég

Hogyan lesz a vízből jég? Ebben a játékban így lesz:

VÍZ- VÍG- VÉG- JÉG

A példából mindjárt megfogalmazhatjuk a játék szabályait. Egy megadott hárombetűs szónak lépésről lépésre megváltoztatjuk egy-egy betűjét, s ily módon csupa értelmes szó során át eljutunk a másik megadott szóhoz.

Végezd el a feladatokat!

1. Adj másik címet az olvasott szövegrésznek!
2. Fogalmazd meg milyen következtetést tudsz levonni a fent olvasottakból?
3. Írd le legfeljebb 5 mondatban a szöveg tartalmát.
4. Melyik állítás igaz?

Régen nagyon sok szép társasjátékot lehetett kapni a boltokban.

A rádió és a televízió megjelenésével háttérbe szorultak a játékok a gyermekek életében.

A gondolkodtató játékok nem hasznosak a gyerekeknek.

A népszokásokra, hagyományok megőrzésére szükség van.

5. Próbáljátok ki otthon a játékot!

KÉZ- LÁB

BOR- VÍZ

6. Kérdezd meg a szüleidet, hogy az ő gyerekkorukban ők milyen játékokat játszottak!